

§

20

Djøf Dokumentation

Staten tager akademikerne
– erhvervslivet halter efter

Djøfs analysepublikation er opkaldt efter Folketingets §20-spørgsmål. Her stiller folketingsmedlemmerne drillende og dybsindige spørgsmål til ministrene. I Djøfs §20-publikation ser vi bort fra drillerierne og stiller kun spørgsmål, der flytter samfundet frem. Målet er at kvalificere den politiske debat gennem dybdegående og dagsordenssættende analyser. Du kan derfor dykke ned i samfundstendenser, når vi den 20. i hver måned udgiver §20 – Djøf Dokumentation.

Analyse

Introduktion

De små og mellemstore danske virksomheder (SMV) skal kunne vokse sig store i Danmark. Konsekvenserne er omfattende, hvis Danmark taber innovative virksomheder og dermed indtægter til udlandet – ikke blot for virksomhederne, men også for den danske velfærd. En af de afgørende forudsætninger for, at vi ikke går bag af dansen, er kvalificeret arbejdskraft. Vi ved således, at akademikere sikrer SMV’erne mange muligheder såsom bedre overlevelse og større vækst.¹

Det er derfor ikke uden grund, at udviklingen i antallet af fuldtidsansatte med en lang videregående uddannelse (LVU) i den private sektor længe har haft særlig politisk bevågenhed.² Den viden og iverigdom som genereres i forbindelse med et langt uddannelsesforløb, skal således omsættes til kreativitet og produktivitet. Ikke blot i det offentlige, men også det private.

I denne undersøgelse kigger vi på udviklingen i uddannelsessammensætning blandt fuldtidsansatte fordelt på arbejdsmarkedets fire sektorer: Staten, regionerne, kommunerne og den private sektor i perioden 2008-2017. Herudover undersøger vi, hvorvidt der findes en forskel i udviklingen af fuldtidsansættelser af folk med LVU og korte og mellemlange videregående uddannelse (KMVU) imellem små, mellemstore og store private danske virksomheder.³

Undersøgelsen bygger på registerdata fra Danmarks Statistik.

Analysens hovedresultater:

1. Der er sket et uddannelsesløft i alle arbejdsmarkedets sektorer i perioden 2008-2017
2. Kommuner og private virksomheder har en langsom udvikling i ansættelsen af folk med LVU. Særligt private virksomheder har en langsom udvikling i ansættelsen af KMVU
3. SMV’erne sakker bagud i forhold til store virksomheder, når det gælder vækst i ansættelse af folk med LVU.

Djøf anbefaler:

For at udnytte akademikernes kapacitet og kompetencer bør man styrke samarbejdet mellem det private erhvervsliv og akademikere. Det kan fx ske ved:

- > Et forstærket samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner og SMV’er. Tidligt i karrieren etableres kontakt mellem SMV’er og potentielle kandidater
- > At udbygge ordninger, der faciliterer ansættelser af akademikere i SMV’er, herunder virksomhedsstøtte fx Landdistriktsvækstpilotordningen
- > Et fortsat fokus på at matche akademikere med virksomheder fx gennem programmer som Akademikerkampagnen.

¹djoef.dk/omdjoef/politikker/undersoegelser/dj-oe-fernes-v-ae-rdi.aspx

²Gruppen LVU indeholder personer, hvis højeste fuldførte uddannelse er en lang videregående uddannelse (fx cand.jur) eller en forskeruddannelse (ph.d.)

³Gruppen KMVU indeholder personer, hvis højeste fuldførte uddannelse er en kort videregående uddannelse (fx laborant), en mellemlang videregående uddannelse (fx lærer) eller bachelordelen af en lang videregående uddannelse, fx ba.jur

Indhold

Stigning i uddannelsesniveau i alle sektorer: 2008-2017	6
Figur 1. LVU'ers andel af den samlede beskæftigelse fordelt på sektorer: 2008-2017	
Figur 2: Beskæftigelsen fordelt på sektor og uddannelsesgrupper, 2008 og 2017	
Figur 3: Udvikling i antal fuldtidsbeskæftigede fordelt på sektor og uddannelsesniveau, 2008 og 2017	
Uddannelsesudvikling blandt små, mellemstore og store private virksomheder: 2008-2017	8
Figur 4: LVU'ers andel af den samlede beskæftigelse i små, mellemstore og store private virksomheder: 2008-2017	
Figur 5: KMVU'ers andel af den samlede beskæftigelse i små, mellemstore og store private virksomheder: 2008-2017	
Metode	10
Appendix: Bilag 1	12

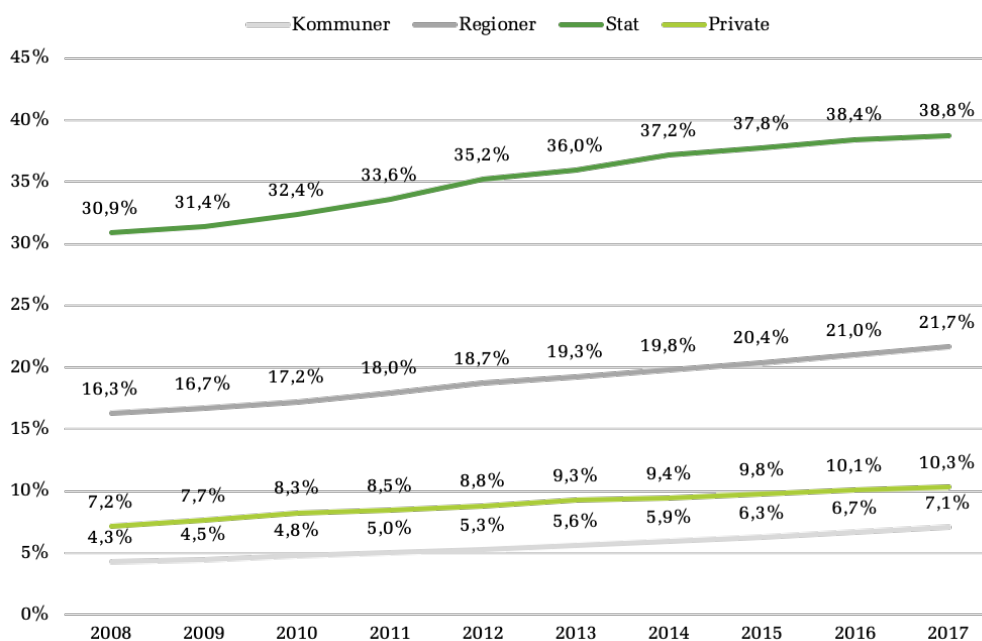
Stigning i uddannelsesniveau i alle sektorer: 2008-2017

Der er sket et uddannelsesløft i alle sektorer på arbejdsmarkedet i perioden 2008-2017.

Siden 2008 er der sket en generel stigning i ansættelse af medarbejdere med en LVU i kommuner, regioner og staten samt i private virksomheder (figur 1). Væksten har været størst i staten og regionerne og lavest i kommunerne og den private sektor. Udviklingen i ansættelser af folk med LVU i fuldtidsstillinger i staten er steget fra 30,9% i 2008 til 38,8% i 2017 af den samlede statslige arbejdsstyrke.

I perioden 2008-2017 steg andelen af medarbejdere med LVU i regionerne fra 16,3% af fuldtidsansatte i 2008 til 21,7% i 2017. I samme periode er andelen af fuldtidsansatte med en LVU i kommunerne steget fra 4,3% af den samlede arbejdsstyrke til 7,1%. Endelig er den samlede andel fuldtidsansatte med en LVU i den private sektor steget fra 7,2% i 2008 til 10,3% i 2017.

Figur 1. LVU'ers andel af den samlede beskæftigelse fordelt på sektorer: 2008-2017

Kilde: Udregninger på baggrund af Danmarks Statistik, *Beskæftigelse for Lønmodtagere (BFL)*

Note: Figuren viser udviklingen i andelen af den samlede fuldtidsbeskæftigelse foretaget af folk, der har en LVU fordelt på sektorer fra 2008 til 2017.

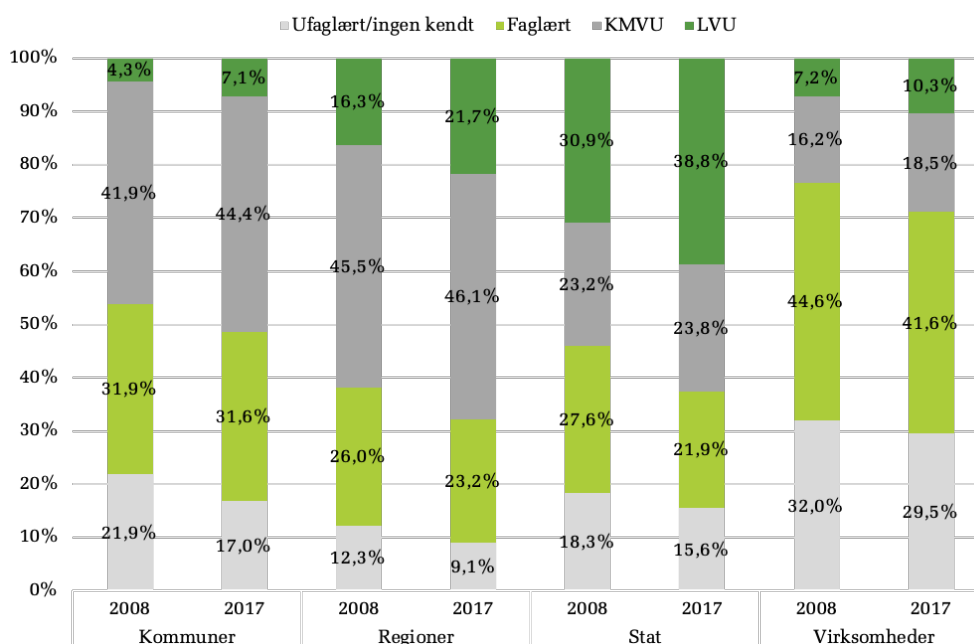
En tilsvarende stigning findes blandt dem med KMVU, altså andre videregående uddannelser end LVU. Figur 2 viser, at andelen af fuldtidsansatte i denne gruppe er steget fra at udgøre 41,9% af den samlede arbejdsstyrke i kommunerne i 2008 til 44,4% i 2017. I samme periode ser vi en stigning på 45,5% til 46,1% af samme uddannelsesgruppe i regionerne. Blandt statslige ansatte stiger den procentvise andel af fuldtidsbeskæftigede med KMVU fra 23,2% i 2008 til 23,8% i 2017. Og endelig ser vi en stigning i samme uddannelseskategori i det private erhvervsliv fra 16,2% i 2008 til 18,5% i 2017.

Udviklingen af flere ansatte med en LVU og KMVU sker samtidigt med, at vi ser et fald af andre uddannelsesgrupper. Figur 2 viser udviklingen i sammensætningen af uddannelsesgrupper af den samlede arbejdsstyrke i kommuner, regioner, stat og virksomheder i 2008 og 2017.

I perioden 2008 til 2017 sker der et fald i fuldtidsansatte ufaglærte (inkl. personer uden kendt uddannelse) i alle sektorer. I kommunerne går den procentvise andel af ufaglærte i arbejdsstyrken fra 21,9% i 2008 til 17,0% i 2017. I regionerne ser vi et tilsvarende fald af ufaglærte fra 12,3% i 2008 til 9,1% i 2017. Blandt statslige ansatte er den procentvise andel af fuldtidsansatte ufaglærte gået fra 18,3% i 2008 til 15,6% i 2017. Afslutningsvis ser vi også et fald i den private sektor i andelen af ufaglærte i arbejdsstyrken fra 32,0% i 2008 til 29,5% i 2017.

Der sker også et mindre fald i andelen af faglærte fuldtidsansatte i perioden 2008-2017 i nogle sektorer. Hvor den procentvise andel af faglærte i kommunerne forbliver stort set uændret på næsten 32% fra 2008 til 2017, så ser vi et fald i andelen af faglærte fuldtidsansatte i regionerne (fra 26,0% i 2008 til 23,2% i 2017), staten (fra 27,6% i 2008 til 21,9% i 2017) og endelig i den private sektor (fra 44,6% i 2008 til 41,6% i 2017).

Figur 2. Beskæftigelsen fordelt på sektor og uddannelsesgrupper, 2008 og 2017.

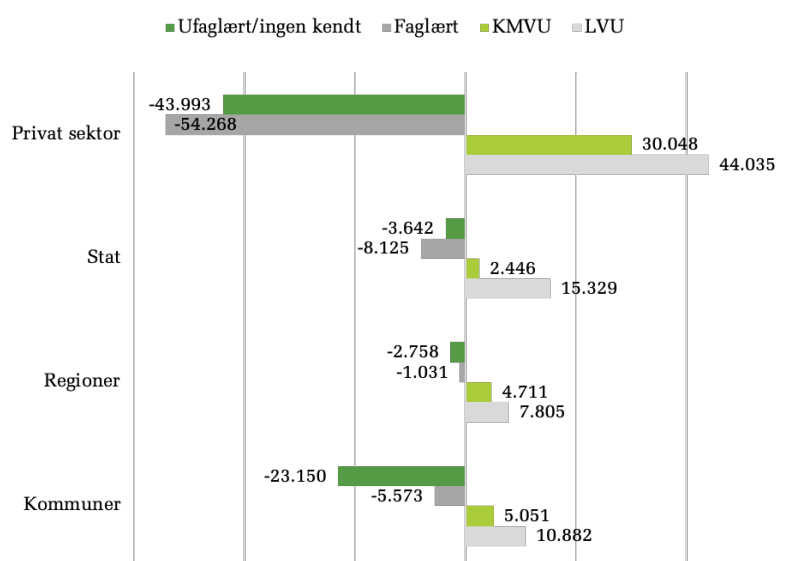

Kilde: Udregninger på baggrund af Danmarks Statistik, BFL.

Note: Figuren viser uddannelsesgrupperns andel af den samlede fuldtidsbeskæftigelse i 2008 og 2017 fordelt på sektorer.

Forskydningerne mellem de forskellige uddannelsesgrupper i perioden 2008-2017 er et udtryk for et reelt fald dvs. ikke blot i andel men også antal ufaglærte og faglærte. Ligeledes sker der en reel stigning i antal blandt grupperne LVU og KMVU. Figur 3 opsummerer udviklingen i antal fuldtidsbeskæftigede fra 2008 til 2017 fordelt på sektor for de fire uddannelsesgrupper: Ufaglært/ikke kendt, Faglært, KMVU og LVU.

Figur 3. Udvikling i antal fuldtidsbeskæftigede fordelt på sektor og uddannelsesniveau, 2008 og 2017

Kilde: Udregninger på baggrund af Danmarks Statistik, BFL.

Note: Figuren viser udviklingen i antal fuldtidsbeskæftigede fra 2008 til 2017 fordelt på uddannelse og sektor.

Uddannelsesudvikling blandt små, mellemstore og store private virksomheder: 2008-2017

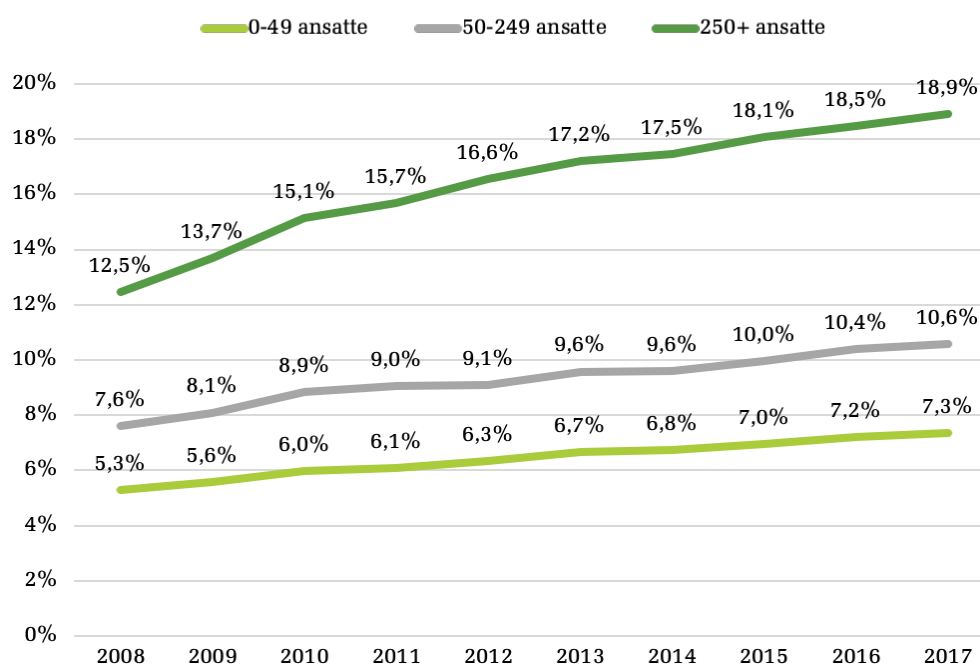
Udviklingen af ansatte med en LVU er steget mindre i den private sektor i perioden 2008-2017 end i staten og regioner. I det private er det dog særligt de store danske virksomheder med over 250 ansatte, der har oplevet vækst i andel akademikere med en LVU.

Figur 4 viser udviklingen i akademikernes andel af fuldtidsbeskæftigelsen i private virksomheder i perioden 2008-2017 fordelt på virksomhedsstørrelse. Blandt virksomheder med 250 eller flere fuldtidsansatte (dvs. store virksomheder) ser vi den største stigning i den procentvise andel af fuldtidsansatte med en LVU fra 12,5% i 2008 til 18,9% i 2017. I

mellemstore virksomheder, som har mellem 50-249 ansatte, stiger den procentvise andel af ansatte med en LVU fra 7,6% i 2008 til 10,6% i 2017. Og endelig viser figur 3 en stigning fra 5,3% i 2008 til 7,3% i 2017 i små danske virksomheder, som har mellem 0-49 ansatte.

Figur 4. LVU'ers andel af den samlede beskæftigelse i små, mellemstore og store private virksomheder: 2008-2017

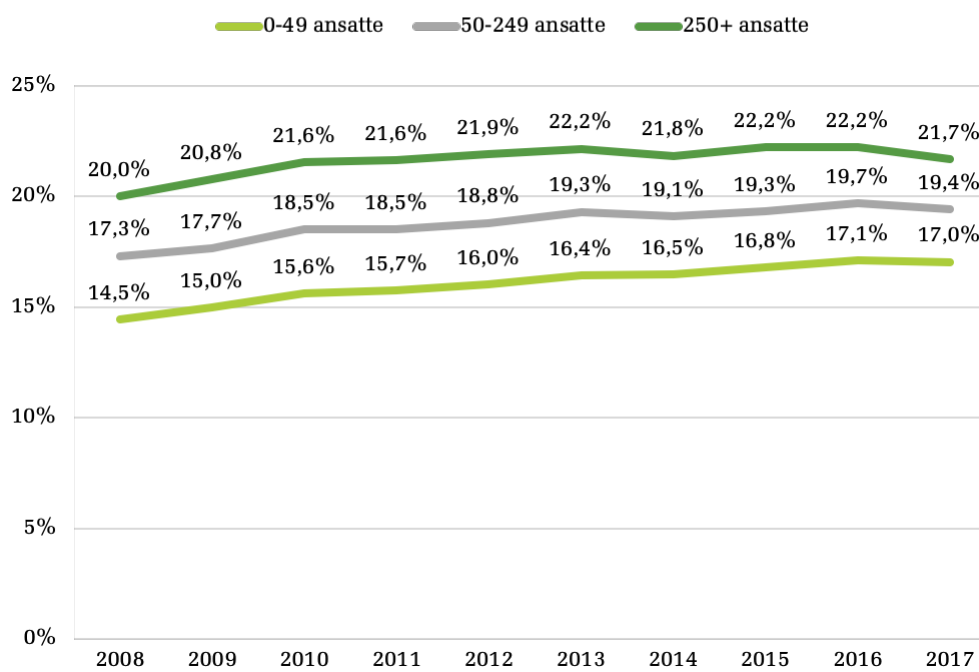

Kilde: Udregninger på baggrund af Danmarks Statistik, BFL.

Note: Figuren viser udviklingen i andel af den samlede fuldtidsbeskæftigelse i private virksomheder foretaget af folk med LVU fordelt på virksomhedsstørrelse fra 2008 til 2017.

Væksten i andelen af fuldtidsbeskæftigede med KMVU er størst hos de små virksomheder. Figur 5 viser dog, at SMV'erne og store virksomheder næsten ligger side om side. Uddannelsesgruppens procentvise andel hos mellemstore virksomheder vokser fra 17,3% i 2008 til 19,4% i 2017, mens det hos små virksomheder vokser fra 14,5% i 2008 til 17,0% i 2017. KMVU-gruppen udgør 20,0% af den samlede beskæftigelse hos store virksomheder i 2008, mens den udgør 21,7% i 2017. Andelen af antal fuldtidsansatte med KMVU vokser altså ca. to procentpoint for alle virksomhedstyper.

Figur 5. KMVU'ers andel af den samlede beskæftigelse i små, mellemstore og store private virksomheder: 2008-2017

Kilde: Udregninger på baggrund af Danmarks Statistik, BFL.

Note: Figuren viser udviklingen i andel af den samlede fuldtidsbeskæftigelse i private virksomheder foretaget af folk med KMVU fordelt på virksomhedsstørrelse fra 2008 til 2017.

Metode

Analysen er lavet af Djøf på baggrund af Danmarks Statistiks registre: Beskæftigelse for lønmodtagere (BFL), befolkningsregistret samt højest fuldførte uddannelse. Beskæftigelsen er opgjort på tal fra marts 2017, som er de nyeste tilgængelige tal på analysetidspunktet. Populationen er befolkningen i alderen mellem 16 og 70 i starten af året. Der ses alene på den ansatte beskæftigelse, idet selvstændige ikke indgår i beskæftigelse for lønmodtagere. Personer i befolkningen uden kendt uddannelse – fx indvandrere, udvekslingsstuderende mm, er medtaget i gruppen 'ufaglært/uden kendt uddannelse', men indgår kun i det omfang, de er i beskæftigelse, da BFL er udgangspunktet for analysen. Der måles i fuldtidsstillinger, dog er ansættelser på over 100 procent sat til 100 procent, da disse kan skyldes søndagstillæg mv. Hvis flere samtidige ansættelser på forskellige arbejdssteder overskrider 100 procent er disse ikke sat ned til 100 procent. Antallet af antal ansatte på arbejdsstedet opgøres som antallet af fuldtidsstillinger på arbejdsstedet og optælles på BFL. Sektor defineres ud fra sektorkoden.

Appendix

Bilag 1

Rækkenavne	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kommuner	423.133	435.008	443.707	436.956	425.745	420.524	421.769	419.820	411.916	410.343
	3.321	3.799	4.080	4.255	4.289	4.325	4.481	4.540	4.784	5.591
Almengymnasiale uddannelser	19.676	20.919	20.993	19.648	19.059	18.711	19.391	19.881	19.970	20.040
Bachelor	3.118	3.492	3.733	3.803	3.919	4.125	4.494	4.615	4.806	4.873
Erhvervsfaglige praktik- og hovedforløb	130.143	134.051	138.423	135.745	131.505	129.532	129.480	129.156	126.073	124.893
Erhvervs gymnasiale uddannelser	4.934	5.262	5.425	5.105	4.886	4.803	4.888	4.786	4.741	4.612
Forskeruddannelser	318	355	361	373	376	367	365	371	402	448
Grundskole	69.793	70.413	69.526	67.255	63.118	58.845	55.969	52.301	47.528	44.009
Korte videregående uddannelser	6.918	7.357	7.837	7.835	7.650	7.607	7.870	7.970	7.943	7.941
Lange videregående uddannelser	17.820	19.250	21.014	21.603	22.115	23.182	24.669	25.872	27.003	28.572
Mellemlange videregående uddannelser	167.091	170.110	172.316	171.335	168.827	169.028	170.163	170.327	168.665	169.364
Regioner	110.708	113.490	115.800	113.966	113.949	116.662	118.968	119.579	118.281	119.435
	813	1.043	1.094	864	798	797	881	942	1.067	1.554
Almengymnasiale uddannelser	3.480	3.507	3.223	2.769	2.618	2.972	3.012	3.023	2.967	3.111
Bachelor	837	949	1.027	1.063	1.202	1.402	1.676	1.785	1.660	1.737
Erhvervsfaglige praktik- og hovedforløb	27.943	28.735	29.465	27.997	27.268	27.489	27.952	27.960	27.312	26.908
Erhvervs gymnasiale uddannelser	804	827	833	771	779	843	845	808	786	809
Forskeruddannelser	1.556	1.708	1.918	2.103	2.306	2.620	2.925	2.956	3.202	3.534
Grundskole	9.291	9.229	8.801	8.375	8.093	8.021	7.640	7.091	6.521	6.162
Korte videregående uddannelser	2.590	2.691	2.807	2.820	2.769	2.791	2.898	2.963	2.889	2.912
Lange videregående uddannelser	16.499	17.266	18.044	18.376	19.055	19.845	20.641	21.437	21.637	22.327
Mellemlange videregående uddannelser	46.893	47.535	48.590	48.828	49.060	49.883	50.498	50.614	50.241	50.382

Staten	165.554	169.726	172.922	173.442	172.274	172.767	171.278	171.854	172.295	171.562
	2.298	2.897	3.468	3.735	3.046	3.490	4.150	4.804	5.020	6.508
Almengymnasiale uddannelser	9.480	9.912	10.054	9.524	9.163	9.159	8.470	8.537	8.753	8.858
Bachelor	4.035	4.448	4.629	4.634	4.851	5.045	5.225	5.438	5.463	5.260
Erhvervsfaglige praktik- og hovedforløb	41.857	41.867	41.611	40.671	39.356	38.318	36.650	35.679	35.030	34.044
Erhvervs-gymnasiale uddannelser	3.813	4.046	4.011	3.960	3.830	3.849	3.551	3.433	3.498	3.502
Forskeruddannelser	5.794	6.158	6.646	7.150	7.615	8.048	8.614	8.645	9.010	9.246
Grundskole	18.569	18.309	17.383	16.505	15.421	14.735	13.378	12.757	12.176	11.340
Korte videregående uddannelser	9.677	9.984	10.358	10.431	10.386	10.105	10.038	10.028	9.989	9.901
Lange videregående uddannelser	45.376	47.146	49.329	51.125	53.067	54.094	55.055	56.251	57.202	57.253
Mellemlange videregående uddannelser	24.655	24.959	25.433	25.706	25.539	25.925	26.149	26.282	26.154	25.652
Virksomheder og organisationer	1.472.065	1.432.850	1.330.088	1.343.583	1.344.649	1.321.135	1.355.936	1.371.644	1.396.470	1.447.887
	40.121	43.854	42.254	46.096	50.659	53.354	61.148	68.955	80.262	96.969
Almengymnasiale uddannelser	78.871	75.542	71.024	70.715	71.064	70.031	72.497	75.635	79.200	82.250
Bachelor	22.647	23.032	22.158	23.392	24.284	24.649	25.933	27.475	28.820	29.218
Erhvervsfaglige praktik- og hovedforløb	610.089	595.246	550.012	557.443	554.046	540.104	552.708	549.185	547.467	558.469
Erhvervs-gymnasiale uddannelser	47.079	45.016	41.944	41.245	41.386	41.019	41.580	42.515	43.777	44.431
Forskeruddannelser	4.804	5.166	5.302	5.564	5.985	6.289	6.746	7.015	7.668	8.410
Grundskole	352.435	324.310	284.174	279.922	270.185	254.064	254.765	248.754	243.845	248.216
Korte videregående uddannelser	90.575	90.981	87.776	88.601	90.302	89.896	91.860	93.726	95.880	98.323
Lange videregående uddannelser	100.674	104.657	104.584	108.303	112.588	116.256	120.898	126.804	133.153	141.103
Mellemlange videregående uddannelser	124.770	125.046	120.860	122.302	124.150	125.472	127.799	131.581	136.398	140.499
Hovedtotal	2.171.460	2.151.074	2.062.517	2.067.948	2.056.617	2.031.088	2.067.951	2.082.896	2.098.962	2.149.228

Kontakt

Spørgsmål af politisk karakter kan rettes til pressechef, Torben Gross
på tlf. 2149 0173 eller mail tgr@djoef.dk

Spørgsmål til analysen kan rettes til chefkonsulent, Julie Hassing Nielsen
på tlf. 3391 9126 eller mail jhn@djoef.dk, analysechef Kirstine Nærvig Petersen
på tlf. 3395 0194 eller mail knp@djoef.dk eller analysemedarbejder Jeppe Kidde
på tlf. 3395 0179 eller mail jek@djoef.dk.

Djøf
Gothersgade 133
1123 København K
Telefon: 3395 9700
djoef.dk